

La *Commedia* d'Antoni Mateu

No és habitual que un poeta presenti quatre llibres en un sol acte. El 28 de desembre de l'any passat, al xalet Serra del fotògraf Carles Fargas, un poeta absolutament singular, Antoni Mateu, donava a conèixer les quatre primeres peces d'un vastíssim corpus de set-centes poesies, titulat "La gran mentida", escrites en un breu lapse de temps: *Lubricidi*, *Pedaç*, *Subnormal* i *La força de la fe*. La singularitat del conjunt comença per la presentació material dels llibres, perquè només el darrer està publicat en una col·lecció de circulació normalitzada, Emboscall, editat i enquadernat de la manera habitual i és adquirible en llibreries. Els altres tres, no: *Lubricidi* està penjat a internet, *Pedaç*, s'ha imprès sobre paper de Nepal fet a mà i embolicat en una carpeta de vinil transparent -la primera intenció era estampar-lo sobre roba- i a *Subnormal* s'ha utilitzat paper vermell i el receptacle és una carpeta translúcida.

Som, no cal dubtar-ho, davant d'un poeta amb univers propi, molt allunyat de les coordenades habituals, que hem de situar en el sector de les neoneoavantguardes, amb l'herència assimilada de l'avantguardisme històric i de les noves experimentacions de la segona meitat del segle XX i amb el món referencial més immediat en unes determinades literatures, un cinema i unes músiques del darrer quart de segle.

D'Antoni Mateu coneixia propostes peculiars de bastants anys enrere i la dedicació a diverses de les empreses artístiques promogudes per Francesc Vidal i Montserrat Cortadellas. Feia temps que no en sabia res. El dia que em va explicar que, després d'un silenci creatiu d'anys, havia escrit, d'una tirada, set-centes poesies, passat l'estupor, vaig pensar que l'excepcionalitat correspon a temperaments artístics com el seu: llargues desaparicions i aparicions sobtades i explosives, sempre dintre dels límits que pot arribar a propiciar l'atenció escassa que es dispensa a aquesta mena de literatura.

Antoni Mateu té una galeria mítica molt personal. L'exhibeix en llargues llistes amb fortes dosis de joc i d'homenatge, com en alguns dels manifestos de les avantguardes de noranta anys enrere, relacions que arrenquen en Carles Bukowsky, el vell brut, i que continuen amb Josep Króhaska i l'idolatrada Roger Wolfe, i amb Jaume Sisa, Groucho Marx, Kafka, Céline, Joan Brossa, i que no eviten el contrast entre kirst i sarcàstic amb Benet XVI. En molta part d'aquí extreu una poètica i unes reflexions sobre l'art que explicita en versos

molt directes: “Al poema hi pot haver de tot”, “La literatura / —què és literatura / ha de ser un cop de martell al cap”, “Per què hem de veure la pintura com una fotografia?”.

Aquestes referències ja ens indiquen que no som davant d’una poesia elemental, ni que l’estil directe, volgudament descurat, sovint fins al límit, ho pugui fer pensar. Penso que al lector que s’hi aventuri l’arrosegaran les imatges violentes, la literaturització de la decadència física, l’obsessió pel sexe, amb grau diversos de perversitat, la insistència en les putes i en els consells eròtics. Descurança molt literària, mala llet radical, diàlegs tallants, frescos, vius, sense aparents preocupacions estètiques. Ràbia i sarcasme. Tot, però, molt conscient, en les renúncies i en les provocacions, amb la picardia que pot arribar a desorientar del tot un lector que es pot trobar sense punts de referència a on aferrar-se. ¿Qui tan desenganyat per titular “La gran mentida” es desfoga en set-centes poesies abocades de cop i presentades amb tota la cura dels que estimen els llibres únics, calculats en tots els detalls, peces de bibliòfil, obres d’art elles mateixes?

MAGÍ SUNYER

Publicat al diari *El Punt* el 3 de desembre de 2007

http://www.vilaweb.cat/www/elpunt/noticia?p_idcmp=2652257